

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
Αυτοτελές Τμήμα Συλλογικών
Οργάνων

ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ

Ηράκλειο, 14 Σεπτεμβρίου 2022
Αρ. πρωτ.: 278428

Ταχ. Δ/ση :Πλατεία Ελευθερίας
 Ταχ. Κώδικας :712 01
 Πληροφορίες :Γιατρομανωλάκη
 Ευαγγελία
 Τηλέφωνα :2813 400235
 e-mail :tyso@crete.gov.gr

ΠΡΟΣ: 1. Δ/ση Περιβάλλοντος & Χωρικού
 Σχεδιασμού ΠΚ
 2. Κασωτάκη Μαρία προϊσταμένη Ειδικής
 Υπηρεσίας Διαχείρισης ΠΚ

ΚΟΙΝ: 1. Αντιπεριφερειάρχες Π.Ε.
 2. Γενικές Δ/σεις ΠΚ

ΘΕΜΑ: Διαβίβαση σε **ορθή επανάληψη** της αριθ. **92/2022** απόφασης
 Περιφερειακού Συμβουλίου

Σας διαβιβάζουμε συνημμένα σε **ορθή επανάληψη** (ως προς την
 επικαιροποιημένη έκδοση του Περιφερειακού Σχεδίου Προσαρμογής στην
Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) της Περιφέρειας Κρήτης), για τις δικές σας ενέργειες,
 αντίγραφο της αριθμ. **92/2022** απόφασης Περιφερειακού Συμβουλίου (**απόσπασμα**
πρακτικού Ν° 18/06-09-2022), που αφορά στην **Έγκριση του Περιφερειακού**
Σχεδίου Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) της Περιφέρειας
 Κρήτης

Η Προϊσταμένη του Τμήματος

Νίκη Βαρδιάμπαση

Εσωτερική Διανομή:

- Γραφείο Περιφερειάρχη
- Εκτελεστικό Γραμματέα

ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ

(Ως προς την επικαιροποιημένη έκδοση του Περιφερειακού Σχεδίου Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) της Περιφέρειας Κρήτης)

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
ΑΔΑ: ΨΔ507ΛΚ-ΞΕΣ**

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ Ν° 18/06-09-2022

Αριθμ. απόφ. 92/2022

Στο Ηράκλειο σήμερα **Τρίτη 06 Σεπτεμβρίου 2022 και ώρα 12:00** πραγματοποιήθηκε **δια ζώσης συνεδρίαση** στο Ηράκλειο (ξενοδοχείο ΑΤΛΑΝΤΙΣ - αίθουσα ΜΙΝΩΣ - οδός Υγείας αριθμ. 2) των μελών του Περιφερειακού Συμβουλίου της Περιφέρειας Κρήτης, που αναδείχθηκαν κατά τις εκλογές της 26^{ης} Μαΐου 2019 και ανακηρύχθηκαν με την αριθμ. 69/2019 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ηρακλείου, (σύμφωνα με το άρθρο 10 της από 11-03-2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου, τα άρθρα 14 και 15 της ΚΥΑ 32009/23-05-2020), ύστερα από τη με αριθμ. πρωτ. **262189/31-08-2022** Πρόσκληση **σε ορθή επανάληψη** του Προέδρου του.

Στη συνεδρίαση παραβρέθηκαν οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι κ.κ.: Αλεξάκης Γεώργιος, Ανδρουλάκης Ιωάννης (Αντιπεριφερειάρχης Περιφερειακής Ενότητας Λασιθίου), Αρχοντάκης Γεώργιος, Βαμβακάς Λάμπρος, Γύπαρης Κωνσταντίνος, Δανδουλάκης Κωνσταντίνος, Δασκαλάκη Καλλιόπη (Πόπη), Δοξαστάκης Ζαχαρίας (Αντιπεριφερειάρχης Διοίκησης και Οργάνωσης Π.Κ.), Ζάχαρης Ευάγγελος, Κακογιαννάκης Νικόλαος, Καμπουράκης Λάμπρος (Αντιπεριφερειάρχης Κοινωνικής Πολιτικής ΠΚ), Κονταξάκης Γεώργιος, Κοπάσης Ελευθέριος, Κουκλινός Ανδρέας, Κουρουπάκης Αναστάσιος (Τάσος), Κουτεντάκη Ευχαριστία (Έφη), Κριτσωτάκης Μιχαήλ, Λεονταράκης Ιωάννης, Λιονή Μαρία (Αντιπεριφερειάρχης Περιφερειακής Ενότητας Ρεθύμνου), Μανούσακας Ιωάννης (Βλαντάς), Μανουσάκης Νικόλαος, Μαρινάκης Αλέξανδρος, Μαρκογιαννάκης Αλέξανδρος, Ματαλλιωτάκης Γεώργιος, Μηλάκη Γεωργία, Μπαριτάκης Παύλος (Πρόεδρος Περιφερειακού Συμβουλίου), Ξενικάκης Κωνσταντίνος, Ξυλούρης Νικόλαος (Αντιπεριφερειάρχης Περιβάλλοντος Π.Κ.), Παπαβασιλείου Νεκτάριος, Πισσούλης Γεώργιος (Αντιπεριφερειάρχης Αθλητισμού, Πρόληψης και Κινητών Μονάδων ΠΚ), Σκουλάς Νικόλαος (Αντιπεριφερειάρχης Συντονισμού και Υποστήριξης Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων ΠΚ), Συριγωνάκης Νικόλαος (Αντιπεριφερειάρχης Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου), Τζεδάκης Σταύρος Τσιφετάκης Γεώργιος (Σερέτης), Φασουλάκης Κωνσταντίνος, Χανιωτάκη – Μυλωνάκη Μαρία, Χνάρης Εμμανουήλ, Χουδετσανάκη – Γιακουμάκη Ειρήνη (Αντιπεριφερειάρχης Πρωτογενή τομέα ΠΚ), Χουστουλάκη Γενοβέφα και Χρονάκης Νικόλαος.

Από τη συνεδρίαση απουσίαζαν αν και κλήθηκαν νόμιμα **ο Περιφερειάρχης Κρήτης κ. Σταύρος Αρναουτάκης και οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι κ.κ.:** Γουλιδάκης Ιωάννης, Καλλέργης Νικόλαος, Καλογερής Νικόλαος (Αντιπεριφερειάρχης Περιφερειακής Ενότητας Χανίων), Κωνσταντινίδης Ευθύμιος (Θέμης), Μερωνιανάκης Γεώργιος, Παπαδεράκης Αντώνιος (Αντιπεριφερειάρχης Επιχειρηματικότητας Εμπορίου Καινοτομίας και Κοινωνικής Οικονομίας Π.Κ.), Παρασύρης Ιωάννης, Πιαγκαλάκης Γεώργιος και Σπυρόπουλος Γεώργιος.

Από τη συνεδρίαση απουσίαζαν δικαιολογημένα αν και κλήθηκαν νόμιμα οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι κ.κ. Κώτσογλου Κυριάκος (Αντιπεριφερειάρχης Τουρισμού και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης) και Μαλανδράκη – Κρασουδάκη Σοφία

Στη συνεδρίαση παραβρέθηκαν ακόμα οι κ.κ.: Ραπτάκη Μαρία προϊσταμένη Γενικής Δ/σης Εσωτερικής Λειτουργίας ΠΚ, Αντωννάκη Μάρω προϊσταμένη Γενικής Δ/σης Βιώσιμης Ανάπτυξης ΠΚ, Κασωτάκη Μαρία προϊσταμένη Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης ΠΚ, Κοκοσάλης Ανδρέας προϊστάμενος Δ/σης Σχεδιασμού και Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης ΠΚ, Σουλτάτου Ιωάννα προϊσταμένη Δ/σης Οικονομικού ΠΚ, Κριτσωτάκης Μαρίνος προϊστάμενος Διεύθυνσης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ, Καργάκη Ελένη προϊσταμένη τμήματος Κλιματικής Αλλαγής και Ενεργειακού Σχεδιασμού της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ, Παπαδάκης Κωνσταντίνος προϊστάμενος Τμήματος Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών Δ/σης Οικονομικού ΠΚ, Φωτάκης Κωνσταντίνος προϊστάμενος Δ/σης Αγροτικής Ανάπτυξης ΠΚ, Τσοπανίδης Χρήστος εκπρόσωπος κοινοπραξίας ENVIROPLAN και ADENS ΑΕ, Σακαλής Αντώνιος μελετητής εταιρίας ENVIROPLAN, Πετραντωνάκη Μαρία, Δ/ντρια Περιφερειακής Αναπτυξιακής εταιρίας Κρήτης ΑΕ ΠΑΝΕΤΑΙΚ ΑΕ, Βογιατζή Χρυσάνθη ειδική σύμβουλος Αντιπεριφερειάρχη Περιβάλλοντος ΠΚ, Ατσαλάκης Μιχαήλ υπάλληλος Γραφείου Τύπου Π.Κ., Αναθρεπτάκης Ευτύχιος υπάλληλος Π.Κ. και για την τήρηση των πρακτικών οι: Βαρδιάμπαση Νίκη, Γιατρομανωλάκη Ευαγγελία, Μιχελινάκη Άννα, Νικάκη Δέσποινα και Πατεράκη Μαρία υπάλληλοι του Αυτοτελούς Τμήματος Συλλογικών Οργάνων ΠΚ και η κ. Χατζάκη Ελευθερία υπάλληλος στο γραφείο Περιφερειάρχη.

Παρατήρηση:

Ο περιφερειακός σύμβουλος κ. **Παπαβασιλείου Νεκτάριος**, συμμετείχε κατά τη συζήτηση των **Γ1, Γ3 επερωτήσεων**, των **01, 02, 03 θεμάτων εκτός ημερήσιας διάταξης** και των **1.1, 1.2, 3.1 θεμάτων ημερήσιας διάταξης** και στη συνέχεια αποχώρησε κατά δήλωσή του στο προεδρείο.

Ο Πρόεδρος ύστερα από τη διαπίστωση απαρτίας κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης με τα παρακάτω θέματα ημερήσιας διάταξης:

ΘΕΜΑ 5.1: Έγκριση του Περιφερειακού Σχεδίου Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) της Περιφέρειας Κρήτης

Το Περιφερειακό Συμβούλιο έχοντας υπόψη:

1. **Τις διατάξεις:**
 - α) του **Ν. 2690/1999**: «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις»,
 - β) του **Ν. 3852/10**: «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης»,
όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν.
2. **Το Π.Δ. 149/2010**: «Οργανισμός της Περιφέρειας Κρήτης»(ΦΕΚ 242/27-12-2010, τεύχος Α'), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει με την αριθμ. **1218/ΦΕΚ 762 τ. Β' / 26-02-2021** Απόφαση Συντονίστριας Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης.
3. Την με αριθμ. **01/2022 (πρακτ. Νο 01/09-01-2022)** απόφαση Π.Σ. εκλογής Προεδρείου του Περιφερειακού Συμβουλίου Κρήτης
4. Τη με αριθμ. **1/2021**(πρακτικό Νο 2/22-07-2021) απόφαση της Επιτροπής Διαβούλευσης που αφορά στην Έκφραση γνώμης επί του **Περιφερειακού Σχεδίου Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) της Περιφέρειας Κρήτης**

5. Το με αρ. πρωτ. 240883/10-08-2022 έγγραφο της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ, στο οποίο αναφέρονται τα παρακάτω:

Έχοντας υπόψη:

- 1) Τον Νόμο 4426/2016 (Α' 187) «Κύρωση της Συμφωνίας των Παρισίων στη Σύμβαση - Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή».
- 2) Τον Νόμο 4414/2016 (ΦΕΚ 149/α/09-08-2016), και συγκεκριμένα το άρθρο 43 «Περιφερειακά Σχέδια για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ)».
- 3) Τον Εθνικό Κλιματικό Νόμο 4936/2022 (ΦΕΚ /105/Α/27-5-2022) «Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επείγουσες διατάξεις για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και την προστασία του περιβάλλοντος.
- 4) Την ΥΑ 11258/2017 (ΦΕΚ 873/Β/16-03-2017) «Εξειδίκευση περιεχομένου Περιφερειακών Σχεδίων για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ), σύμφωνα με το άρθρο 43 του ν. 4414/2016 (Α'149)».
- 5) Τις κατευθύνσεις της Εθνικής Στρατηγικής για την προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ,2016).
- 6) Την υπ' αρ.97324/22-5-2020 υπογραφείσα Σύμβαση μεταξύ Περιφερειάρχη Κρήτης και ανάδοχου (ENVIROPLAN ΑΕ & ADENS ΑΕ), με τίτλο «Κατάρτιση του Περιφερειακού Σχεδίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) Κρήτης, και της αντίστοιχης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) ».
- 7) Την υπ' αριθμ. 1/2021 (Απόσπ. Πρακτικού Νο 2/22-07-2021) Απόφαση της Περιφερειακής Επιτροπής Διαβούλευσης (ΠΕΔ) της Περιφέρειας Κρήτης (ΑΔΑ: ΨΨΝΞ7ΛΚ-ΟΞΟ) με θέμα «Έκφραση γνώμης επί του Περιφερειακού Σχεδίου Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) Περιφέρειας Κρήτης, βάσει του άρθρου 43 του Ν. 4414/2016», σύμφωνα με την οποία η ΠΕΔ γνωμοδοτεί θετικά.
- 8) Το υπ' αρ. Α.Π. ΥΠΕΝ/ΔΚΑΠΑ/50059/1046/19-08-2021 έγγραφο της Δ/σης Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του ΥΠΕΝ με θέμα: «Γνωμοδότηση επί του Περιφερειακού Σχεδίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) της Περιφέρειας Κρήτης», όπου αναφέρεται ότι το ΠεΣΠΚΑ της Περιφέρειας Κρήτης είναι συμβατό με τους βασικούς στόχους και τις κατευθύνσεις της ΕΣΠΚΑ και συνοδεύεται από σχετικές παρατηρήσεις/προτάσεις.
- 9) Την υπ' αρ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/73137/4993/13-7-2022 (ΑΔΑ ΨΖΒΗ4653Π8-ΦΞΥ) Απόφαση Γενικού Δ/νη Περιβαλλοντικής Πολιτικής του ΥΠΕΝ για την Περιβαλλοντική έγκριση του Περιφερειακού Σχεδίου Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) της Περιφέρειας Κρήτης, κατόπιν αξιολόγησης της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Σχεδίου ΠΕΣΠΚΑ (ΑΠ ΠΕΧΩΣ 228879/1-8-2022 – δημοσίευση στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας 2-8-2022).
- 10) Το υπ' αρ. ΥΠΕΝ/ΔΚΑΠΑ/105082/2299/14-11-2019 έγγραφο του ΥΠΕΝ με τίτλο «Περιφερειακά Σχέδια για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ)», σύμφωνα με τα οποία δίνονται οδηγίες για τα ΠΕΣΠΚΑ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα εισήγηση αφορά το **Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) στην Περιφέρεια Κρήτης**, που εκπονήθηκε σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Άρθρου 43 του Νόμου 4414/2016 (ΦΕΚ 149/Α/09-08-2016), την Υ.Α. 11258/2017 (ΦΕΚ 873/Β/16-03-2017) και τις κατευθύνσεις της Εθνικής Στρατηγικής για την προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ, 2016).

Το **ΠΕΣΠΚΑ** είναι ο Σχεδιασμός της Περιφέρειας για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή και στόχος του είναι ο προσδιορισμός και η ιεράρχηση των απαραίτητων μέτρων και δράσεων προσαρμογής της Περιφέρειας Κρήτης στις επερχόμενες κλιματικές αλλαγές.

Το ΠΕΣΠΚΑ Κρήτης συνοδεύεται από την ΣΜΠΕ του ΠΕΣΠΚΑ και είναι πλήρως εναρμονισμένο με την απόφαση έγκρισης της **ΣΜΠΕ** του ΠΕΣΠΚΑ (9 σχετικό).

Αρχή Σχεδιασμού του ΠΕΣΠΚΑ είναι η Περιφέρεια Κρήτης (Δ/νση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού, Τμήμα Κλιματικής Αλλαγής και Ενεργειακού Σχεδιασμού).

Πεδίο εφαρμογής του ΠΕΣΠΚΑ είναι το σύνολο της Περιφέρειας Κρήτης.

ΓΕΝΙΚΑ

Η ανάπτυξη στρατηγικής για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή αποτελεί Εθνική και Περιφερειακή υποχρέωση, που απορρέει από τη Σύμβαση Πλαίσιο για την Κλιματική Αλλαγή (UNFCCC, 1992), τη Συμφωνία του Παρισιού και τις δεσμεύσεις στην ΕΕ.

Ειδικότερα με το ΠεΣΚΠΑ Κρήτης υλοποιείται η στρατηγική της Περιφέρειας για την αντιμετώπιση της απειλής της κλιματικής αλλαγής, η οποία έχει ως βασικό στόχο τη **μείωση της ευπάθειας** της Περιφέρειας **στις επιπτώσεις που προκύπτουν από την κλιματική αλλαγή και τη θωράκισή της έναντι αυτής**.

Σ αυτό το πλαίσιο **εκτιμήθηκαν οι αλλαγές που πρόκειται να συμβούν τις επόμενες δεκαετίες στην Περιφέρεια**, καθώς και οι κίνδυνοι που ελλοχεύουν για το περιβάλλον, την κοινωνία και την οικονομία εξαιτίας των αλλαγών αυτών. Το στάδιο αυτό, μέσω του οποίου καθορίστηκαν οι τομείς και οι γεωγραφικές περιοχές προτεραιότητας της Περιφέρειας, αποτέλεσε βασικό άξονα του ΠεΣΠΚΑ Κρήτης, καθώς είχε καθοριστική σημασία για την εν συνεχεία **αναγνώριση και ιεράρχηση των επιλογών προσαρμογής**, την εκτίμηση των μέτρων που πρέπει να ληφθούν, το χρονοδιάγραμμα και το κόστος τους, τουλάχιστο σε επίπεδο στρατηγικής, δεδομένου ότι η αλλαγή του κλίματος αφενός δεν είναι δυνατό να προβλεφθεί επακριβώς και αφετέρου είναι μια διαδικασία δεκαετιών.

Οι βασικοί πυλώνες του ΠεΣΠΚΑ Κρήτης είναι:

- Ενίσχυση της ανθεκτικότητας της Περιφέρειας σε όλους τους τομείς και περιοχές προτεραιότητας, με δράσεις προσαρμογής που συνάδουν με τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης – Παρακολούθηση υλοποίησης και αποτελεσματικότητας δράσεων
- Ενδυνάμωση των διοικητικών δομών της Περιφέρειας που θα κληθούν να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα ή δημιουργία νέων δομών
- Επικοινωνία και διάχυση πληροφορίας

Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνονται οι παρακάτω **βασικοί στόχοι του ΠεΣΠΚΑ Κρήτης**:

1. Συστηματοποίηση και βελτίωση της διαδικασίας λήψης (βραχυχρόνιων και μακροχρόνιων) αποφάσεων σχετικών με την προσαρμογή και η εφαρμογή αυτών στις δράσεις των φορέων της Περιφέρειας
2. Σύνδεση της προσαρμογής με την προώθηση ενός βιώσιμου αναπτυξιακού προτύπου
3. Προώθηση δράσεων και πολιτικών προσαρμογής σε όλους τους τομείς της οικονομίας με έμφαση στους πλέον ευάλωτους
4. Δημιουργία μηχανισμού παρακολούθησης, αξιολόγησης και επικαιροποίησης των δράσεων και πολιτικών προσαρμογής
5. Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας

ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΠΕΣΠΚΑ

Για το ΠΕΣΠΚΑ, πραγματοποιήθηκε ανάλυση τάσεων για τους κυριότερους κλιματικούς δείκτες, με βάση κλιματικές προβολές από διεθνώς αναγνωρισμένα «περιοχικά κλιματικά μοντέλα» (RCMs), σε χωρική ανάλυση 12,5kmx12,5km.

Η ανάλυση τάσεων πραγματοποιήθηκε για βραχυπρόθεσμο (2021-2040), μεσοπρόθεσμο (2041-2060) και μακροπρόθεσμο (2081-2100) χρονικό ορίζοντα, για δυο σενάρια παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων αερίων του θερμοκηπίου (RCP4.5 και RCP8.5) σύμφωνα με την 5^η έκθεση αξιολόγησης (5th Assessment Report) της διακυβερνητικής επιτροπής για την κλιματική αλλαγή (Intergovernmental Panel on Climate Change – IPCC) (AR5, IPCC, 2014) του ΟΗΕ¹. Οι κλιματικές μεταβολές εκτιμήθηκαν σε σχέση με τις αντίστοιχες τιμές της περιόδου 1981-2000 (περίοδος αναφοράς). Επίσης, μελετήθηκαν οι ενδεχόμενες μεταβολές των ακραίων φαινομένων (πλημμύρες, καύσωνες, ξηρασία, εισβολές παγετού, ανεμοθύελλες) στην Περιφέρεια, με την ανάλυση πολυάριθμων κλιματικών δεικτών οι οποίοι εξάγονται από τους βασικούς κλιματικούς δείκτες. Ακολουθώντας, λαμβάνοντας υπόψη τις κλιματικές μεταβολές που αναμένονται μελλοντικά για την Περιφέρεια Κρήτης, έγινε ανάλυση της τρωτότητας 13 βασικών τομέων στην κλιματική αλλαγή, για τα 2 εξεταζόμενα σενάρια, στους 3 χρονικούς ορίζοντες, και εντοπίστηκαν οι τομείς και οι γεωγραφικές περιοχές που αναμένεται να επηρεαστούν περισσότερο (εκτίμηση επιπτώσεων). Με βάση τις τομεακές και χωρικές προτεραιότητες που προσδιορίστηκαν από αυτή τη διαδικασία, προτάθηκαν τελικά τα μέτρα και οι δράσεις για την αποφυγή των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, και όπου αυτό δεν ήταν δυνατό, προτάθηκαν μέτρα και δράσεις για τον μετριασμό των επιπτώσεων και την αποκατάσταση αυτών.

Τα βασικά χαρακτηριστικά του ΠΕΣΠΚΑ παρουσιάζονται συνοπτικά στον Πίνακα που ακολουθεί:

ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΡΓΟΥ	
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΑ ΣΕΝΑΡΙΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΝ ΑΕΡΙΩΝ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟΥ (ΑΦΘ)	• RCP4.5 (μετριοπαθές σενάριο) • RCP8.5 (δυσμενές σενάριο)
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΙ ΧΡΟΝΙΚΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ	• Βραχυπρόθεσμος χρονικός ορίζοντας: 2021-2040 • Μεσοπρόθεσμος χρονικός ορίζοντας: 2041-2060 • Μακροπρόθεσμος χρονικός ορίζοντας: 2081-2100 • Περίοδος αναφοράς: 1981-2000
ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ RCMs	12,5Km x 12,5Km (~ 11 λεπτά της μούρας)
ΤΟΜΕΑΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ	1. Αγροκτηνοτροφική παραγωγή α. Γεωργία β. Κτηνοτροφία 2. Δάση και αναδασωτέες εκτάσεις

3.1 Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC): Διακυβερνητική επιτροπή για την κλιματική αλλαγή

	α. Δάση β. Αναδασωτέες εκτάσεις 3. Βιοποικιλότητα – Οικοσυστήματα 4. Αλιεία και Υδατοκαλλιέργειες α. Αλιεία β. Υδατοκαλλιέργειες 5. Υδατικοί πόροι (ως προς την διαθεσιμότητα τους) 6. Ποτάμια (ως προς τα πλημμυρικά φαινόμενα) 7. Παράκτιες χρήσεις 8. Τουρισμός 9. Ενέργεια α. Ζήτηση ενέργειας β. Υποδομές ενέργειας 10. Υποδομές μεταφορών (οδικό δίκτυο, λιμενικές και αερολιμενικές υποδομές) 11. Υγεία 12. Δομημένο περιβάλλον 13. Πολιτιστική κληρονομιά
--	---

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΔΟΜΗΣ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΤΟΥ ΠΕΣΠΚΑ

Κεφ 1

Γίνεται η ανάλυση των στόχων του ΠΕΣΠΚΑ μέσα από πολιτικές και δράσεις για την κλιματική αλλαγή αλλά και το ευρύτερο θεσμικό πλαίσιο, ενώ εξετάζεται και η συμβατότητα του ΠΕΣΠΚΑ με την εθνική στρατηγική για την προσαρμογή (ΕΣΠΚΑ), αλλά και με τους υφιστάμενους και υπό εκπόνηση Σχεδιασμούς της Περιφέρειας Κρήτης.

Κεφ. 2

Καταγράφονται, αναλύονται, αξιολογούνται και σχολιάζονται οι παράμετροι του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος της Περιφέρειας Κρήτης, ενώ παρουσιάζονται οι πιέσεις στο περιβάλλον, καθώς και οι διοικητικές δομές της Περιφέρειας που θα εμπλακούν στο σχεδιασμό, υλοποίηση και παρακολούθηση του ΠΕΣΠΚΑ.

Κεφ. 3

Γίνεται η εκτίμηση των αναμενόμενων στην Περιφέρεια Κρήτης κλιματικών μεταβολών, συμπεριλαμβανομένων και μεταβολών στην εκδήλωση ακραίων φαινομένων. Στη συνέχεια με βάση τις εκτιμώμενες κλιματικές μεταβολές πραγματοποιείται ανάλυση της κλιματικής τρωτότητας βασικών τομέων και γεωγραφικών περιοχών της Περιφέρειας, προκειμένου να εντοπιστούν αντίστοιχα οι τομεακές και οι χωρικές προτεραιότητες για τη λήψη μέτρων και δράσεων.

Κεφ. 4

Περιγράφονται, εκτιμώνται και αξιολογούνται οι δυνητικές επιπτώσεις των μελλοντικών κλιματικών μεταβολών στους διάφορους τομείς του φυσικού περιβάλλοντος, της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας της Περιφέρειας, ενώ παράλληλα προσδιορίζονται οι τομεακές και χωρικές προτεραιότητες, με σκοπό τη λήψη κατάλληλων μέτρων.

Κεφ. 5

Παρουσιάζονται, αξιολογούνται και ιεραρχούνται οι δράσεις και τα μέτρα που προτείνεται να υλοποιηθούν στο πλαίσιο του ΠΕΣΠΚΑ, για την προσαρμογή της Περιφέρειας Κρήτης στην κλιματική αλλαγή και στοχεύουν στην αποφυγή των επιπτώσεων ή στη μείωση της έντασης και έκτασης των επιπτώσεων, και στην αποκατάσταση αυτών. Τα μέτρα εστιάζουν στους τομείς και περιοχές προτεραιότητας της Περιφέρειας που προέκυψαν στο Κεφάλαιο 4, ενώ

παράλληλα καλύπτουν και τους υπόλοιπους τομείς / γεωγραφικές περιοχές που δεν απειλούνται άμεσα. Παράλληλα εκτιμάται το κόστος υλοποίησης των προτεινόμενων μέτρων και δράσεων, τα οφέλη από την εφαρμογή τους, ενώ αναφέρονται οι φορείς που θα τα υλοποιήσουν καθώς και οι διαθέσιμοι μηχανισμοί και πηγές χρηματοδότησης τους. Οι δράσεις και τα μέτρα παρουσιάζονται συνοπτικά με όλη τη σχετική πληροφορία στον πίνακα 5-2 στο κεφ 5 σελίδα 47.

Κεφ. 6

Εξετάζεται η δυνατότητα να μπορούν να ενσωματωθούν οι δράσεις και τα μέτρα σε υφιστάμενες και προγραμματιζόμενες πολιτικές της Περιφέρειας και πως συνδέονται με σχετικούς στόχους σε Περιφερειακό και Εθνικό Επίπεδο. Σημαντικό μέρος των μέτρων προτείνεται να ενσωματωθεί στον αναπτυξιακό σχεδιασμό της Περιφέρειας μέσω των προτεινόμενων σε αυτά χρηματοδοτικών εργαλείων.

Κεφ. 7

Παρουσιάζονται οι υπόλοιποι σχεδιασμοί της Περιφέρειας Κρήτης (Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων, Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών, Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας, Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2020-2023, Στρατηγική Έξυπνης Ειδίκευσης, Στρατηγικό Σχέδιο για την Ανάπτυξη του Πρωτογενή Τομέα και της Διαχείρισης των Προϊόντων του, Περιφερειακή Στρατηγική Καταπολέμησης της Φτώχειας και Κοινωνικής Ένταξης) και αναλύεται η συσχέτιση και η συμπληρωματικότητα του παρόντος σχεδίου με αυτούς.

Κεφ. 8

Εξετάζεται η συνέργεια και η μεταφορά τεχνογνωσίας με άλλα ΠΕΣΠΚΑ όμορων Περιφερειών.

Κεφ. 9

Παρουσιάζεται η διαδικασία διαβούλευσης που ακολουθήθηκε σύμφωνα με τη νομοθεσία αλλά και οι προτάσεις της Περιφέρειας προκειμένου να πάρει μεγαλύτερη διάσταση το θέμα της δημοσιοποίησης και της αλληλεπίδρασης με τους φορείς και το κοινό. Αναφέρονται αναλυτικά όλοι οι φορείς που συμμετείχαν στη διαβούλευση.

Κεφ. 10

Αναφέρεται σε δράσεις για την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση σε θέματα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών, ομαδοποιημένες ανάλογα με τον τελικό αποδέκτη, αν δηλαδή πρόκειται για φορείς, υπηρεσίες και οργανισμούς που εμπλέκονται άμεσα ή έμμεσα με το θέμα, για απλούς πολίτες, ή/ και για μαθητές.

Κεφ. 11

Αναφέρεται στην παρακολούθηση της υλοποίησης του ΠΕΣΠΚΑ η οποία αποτελεί μια διαδικασία προσδιορισμού αποτελεσμάτων, αξιολόγησης και αναπροσαρμογής δράσεων με σκοπό την ανάληψη των απαραίτητων διορθωτικών ενεργειών σε περίπτωση αποκλίσεων από τους στόχους. Στο κεφάλαιο αυτό προτείνονται η δημιουργία ενός δυναμικού δικτύου συλλογής δεδομένων. Επίσης προτείνονται οι δείκτες παρακολούθησης του ΠΕΣΠΚΑ, αλλά και οι δείκτες αξιολόγησης της προόδου υλοποίησης των προτεινόμενων μέτρων και δράσεων. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και η δημιουργία του Τμήματος Κλιματικής Αλλαγής στην Περιφέρεια, που αναλαμβάνει ουσιαστικά την παρακολούθηση.

Κεφ. 12

Αποτελεί μια συνοπτική μη τεχνική περίληψη όλου του ΠΕΣΠΚΑ, όπως αναπτύσσεται στα προηγούμενα κεφάλαια.

ΤΡΩΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ

Σύμφωνα με τη Μελέτη του ΠΕΣΠΚΑ, το κλίμα της Περιφέρειας Κρήτης θα είναι τις επόμενες δεκαετίες πιο θερμό και πιο ξηρό, με σημαντική μείωση των βροχοπτώσεων και χιονοπτώσεων και με αύξηση της συχνότητας εμφάνισης ακραίων φαινομένων (κυρίως ξηρασία, πλημμύρες και κύματα καύσωνα). Στις κλιματικές μεταβολές που αναμένεται να επηρεάσουν την Περιφέρεια συγκαταλέγεται και η άνοδος της στάθμης της θάλασσας. **Με βάση τις επί μέρους αναμενόμενες προβλέψεις εξέλιξης των κλιματικών μεταβλητών έγινε ανάλυση τρωτότητας** για κάθε εξεταζόμενο τομέα της οικονομίας και του ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος της Περιφέρειας Κρήτης, και προέκυψαν αναλυτικά συμπεράσματα για την τομεακή τρωτότητα, ανά σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ (RCP). Σε πολύ γενικές γραμμές αναφέρουμε ότι στο **ενδιάμεσο σενάριο (RCP4.5)** οι περισσότεροι τομείς θα παρουσιάσουν βραχυπρόθεμα και μεσοπρόθεσμα μέτρια τρωτότητα, ενώ στο **δυσμενές σενάριο (RCP8.5)** το σύνολο των τομέων παρουσιάζουν μακροπρόθεσμα μεγάλη ή πολύ μεγάλη τρωτότητα.

Μέσω των αποτελεσμάτων της ανάλυσης κλιματικής τρωτότητας τομέων και γεωγραφικών περιοχών της Περιφέρειας Κρήτης αναγνωρίστηκαν, εκτιμήθηκαν και αξιολογήθηκαν οι άμεσες και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στους διαφορετικούς τομείς του περιβάλλοντος, της οικονομικής και της κοινωνικής δραστηριότητας στην Περιφέρεια Κρήτης.

Τέλος μετά από εκτεταμένη διαβούλευση προτάθηκαν, αξιολογήθηκαν και **ιεραρχήθηκαν οι δράσεις και τα μέτρα** που εκτιμήθηκε ότι πρέπει να υλοποιηθούν, για την προσαρμογή της Περιφέρειας Κρήτης στην κλιματική αλλαγή (Παράρτημα κεφ. 5 σελ. 47).

Συνολικά προτάθηκαν 228 μέτρα με ενδεικτικό συνολικό προϋπολογισμό 296 εκ. € και με κατανομή που βάζει σε προτεραιότητα τον τομέα των υδάτων, τη γεωργία, τις παράκτιες χρήσεις, τη ζήτηση ενέργειας κλπ, ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό των μέτρων αφορούν σε μελέτες και έργα αλλά παράλληλα προτείνονται και πολλά που αφορούν δράσεις ενημέρωσης, ερευνητικά, διοικητικές ρυθμίσεις, κλπ. Η οριστικοποίηση της πρότασης έγινε μετά από εκτεταμένη και ευρεία διαβούλευση με αρμόδιους φορείς και κοινό.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΈΓΚΡΙΣΗΣ - ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ:

Σύμφωνα με το άρθρο 43 του Ν. 4414/2016 (2 σχετικό), τα ΠΕΣΠΚΑ εγκρίνονται με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου με εισήγηση της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας και μετά από γνώμη της Περιφερειακής Επιτροπής Διαβούλευσης (7 σχετικό) και της Διεύθυνσης Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (8 σχετικό), η οποία εισηγείται για τη συμβατότητα του ΠΕΣΠΚΑ με τις κατευθύνσεις και τους στόχους της ΕΣΠΚΑ.

Επίσης σύμφωνα με το 10 σχετικό έγγραφο του ΥΠΕΝ, τα ΠΕΣΠΚΑ θα πρέπει να είναι πλήρως εναρμονισμένα με την απόφαση έγκρισης της Σ.Μ.Π.Ε. του ΠΕΣΠΚΑ.

Συγκεκριμένα για το ΠΕΣΠΚΑ Κρήτης ακολουθήθηκε η παρακάτω διαδικασία έως την τελική έγκριση:

Το έργο της εκπόνησης του ΠΕΣΠΚΑ χρηματοδοτήθηκε από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης, άξονας προτεραιότητας 2 «Βιώσιμη Ανάπτυξη με αναβάθμιση του περιβάλλοντος και αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην Κρήτη».

Η Περιφέρεια Κρήτης προκήρυξε ανοιχτό διαγωνισμό για την επιλογή αναδόχου με τίτλο «Παροχή Υπηρεσιών για την Κατάρτιση του Περιφερειακού Σχεδίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) Κρήτης και της Αντίστοιχης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ)». Σύμφωνα με την υπ. αριθμ. 417/2020 Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής Περιφέρειας Κρήτης (ΑΔΑ: Ω9ΚΜ7ΛΚ-6ΜΨ), το έργο ανατέθηκε στην ένωση / σύμπραξη:

- ENVIROPLAN ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ – ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ & ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ Α.Ε. (δ.τ. ENVIROPLAN Α.Ε.) και
- ADVANCED ENVIRONMENTAL STUDIES ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΑΝΩΝΥΜΗ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (δ.τ. ADENS Α.Ε.).

Στο πλαίσιο της αρμοδιότητας της Περιφέρειας για την εκπόνηση του ΠΕΣΠΚΑ, προτάθηκε και εγκρίθηκε η δημιουργία νέου Τμήματος «Κλιματικής Αλλαγής & Ενεργειακού Σχεδιασμού» στον Οργανισμό της Περιφέρειας Κρήτης στη Δ/ση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού με στόχο την εκπόνηση, υποστήριξη και παρακολούθηση του ΠΕΣΠΚΑ Κρήτης. Αυτή η πρόταση αποτυπώθηκε και στα οριζόντια μέτρα που προτάθηκαν στο πλαίσιο της Μελέτης του ΠΕΣΠΚΑ. Το εν λόγω Τμήμα λειτουργεί από τον Μάιο του 2021 και είναι υπεύθυνο για το ΠΕΣΠΚΑ και την παρακολούθηση υλοποίησής του.

Σε όλη τη διάρκεια εκπόνησης του ΠΕΣΠΚΑ Κρήτης υπήρξε μια συνεχής και οργανωμένη υποστήριξη από φορείς του 1ου και 2ου βαθμού αυτοδιοίκησης και εμπειρογνώμονες – ειδικούς. Η συνεχής εμπλοκή των ενδιαφερομένων μελών αποτέλεσε ουσιαστικό στοιχείο στην ανάπτυξη του ΠΕΣΠΚΑ Κρήτης και αντιπροσώπευε μια οριζόντια δραστηριότητα που συνεχίστηκε και κατά τη φάση θεσμοθέτησης του έργου και για όλους τους διαφορετικούς τομείς που εξετάστηκαν.

Κατά τη φάση εκπόνησης του ΠΕΣΠΚΑ Κρήτης πραγματοποιήθηκαν δράσεις διαβούλευσης σε δυο παράλληλα επίπεδα.

Το πρώτο επίπεδο πραγματοποιήθηκε μεταξύ Ιουλίου και Νοεμβρίου 2020. Περιλάμβανε την αναζήτηση και συλλογή στοιχείων από ένα ευρύ φάσμα (180 αποδέκτες) φορέων και υπηρεσιών του 1ου και 2ου βαθμού αυτοδιοίκησης, του ευρύτερου δημοσίου, εμπειρογνώμονες, ειδικοί, ερευνητικοί οργανισμοί, μη κυβερνητικές οργανώσεις, επιμελητήρια κλπ. Οι φορείς διαβούλευσης προέκυψαν μετά την διαδικασία χαρτογράφησης ενδιαφερομένων μερών (stakeholder mapping), που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του 2ου Παραδοτέου του ΠΕΣΠΚΑ Κρήτης.

Επίσης, στις 30 Ιουλίου 2020, με απόφαση του Περιφερειάρχη Κρήτης (ΑΔΑ: ΨΗΙΥ7ΛΚ-1ΧΕ), συγκροτήθηκε ομάδα εργασίας για την υποστήριξη της Επιτροπής Παραλαβής και Παρακολούθησης του ΠΕΣΠΚΑ Κρήτης. Έργο της Ομάδας Εργασίας είναι η υποστήριξη της Διεύθυνσης ΠΕ.ΧΩ.Σ. κατά τη διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης του Περιφερειακού Σχεδίου Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) Κρήτης, με τις επιστημονικές γνώσεις τους, όπως εξειδικεύονται για κάθε Μέλος από το ερευνητικό που έχουν επιτελέσει.

Σε δεύτερο επίπεδο πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα Ιούνιος 2020 – Φεβρουάριος 2021, έξι (6) συναντήσεις εργασίας (μια δια ζώσης και πέντε μέσω διαδικτύου), με αντικείμενο:

- 1η συνάντηση (μέσω διαδικτύου – 11/06/2020): Παρουσίαση – αξιολόγηση 1ου Παραδοτέου ΠΕΣΠΚΑ Κρήτης «Έκθεση έναρξης»,
- 2η συνάντηση (δια ζώσης – 30/06/2020): Παρουσίαση 2ου Παραδοτέου ΠΕΣΠΚΑ Κρήτης «Σχέδιο διαβούλευσης» και συζήτηση πάνω στο αντικείμενο και την υλοποίηση του έργου,

- 3η συνάντηση (μέσω διαδικτύου – 22/07/2020): Παρουσίαση – αξιολόγηση 3ου Παραδοτέου ΠεΣΠΚΑ Κρήτης «Περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης»,
 - 4η συνάντηση (μέσω διαδικτύου – 08/09/2020): Παρουσίαση – αξιολόγηση προόδου εκτίμησης κλιματικών μεταβολών και μεθοδολογίας εκτίμησης τρωτότητας του ΠεΣΠΚΑ Κρήτης,
 - * Παράλληλα, στις 23/09/2020, το τεύχος μεθοδολογίας τρωτότητας του ΠεΣΠΚΑ Κρήτης, δόθηκε για σχολιασμό προς τα μέλη της ΕΠΠ του ΠεΣΠΚΑ Κρήτης και την ομάδα υποστήριξης.
 - 5η συνάντηση (μέσω διαδικτύου – 08/12/2020): Παρουσίαση – αξιολόγηση κλιματικών μεταβολών και ανάλυση μεθοδολογίας εκτίμησης τρωτότητας του ΠεΣΠΚΑ Κρήτης,
 - 6η συνάντηση (μέσω διαδικτύου – 18/02/2021): Παρουσίαση – αξιολόγηση 4ου Παραδοτέου ΠεΣΠΚΑ Κρήτης «Εκτίμηση των αναμενόμενων κλιματικών μεταβολών, ανάλυση της κλιματικής τρωτότητας, εκτίμηση των άμεσων και μακροπρόθεσμων επιπτώσεων των κλιματικών αλλαγών στους τομείς ενδιαφέροντος και καθορισμός των τομεακών και χωρικών προτεραιοτήτων».
- Η μεγαλύτερη σε έκταση διαβούλευση πραγματοποιήθηκε για το κεφάλαιο 5 που αφορά τα προτεινόμενα μέτρα και δράσεις για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Μετά το πέρας της διαδικασίας εκπόνησης, το σύνολο του ΠεΣΠΚΑ, αναρτήθηκε στο διαδίκτυο για διαβούλευση (Α.Π. 45948/24-02-2021). Τα αποτελέσματα της διαδικασίας διαβούλευσης αξιοποιήθηκαν για την επικαιροποίηση του Σχεδίου.
- Κατά τη περίοδο θεσμοθέτησης του ΠεΣΠΚΑ, η διαδικασία της διαβούλευσης εκκίνησε μετά την οριστική παραλαβή του Παραδοτέου 8 «Ενιαίο ΠεΣΠΚΑ Κρήτης» από την Επιτροπή Παρακολούθησης και Παραλαβής (ΕΠΠ) του έργου και ακολουθεί τις απαιτήσεις του άρθρου 2 της Υ.Α. ΥΠΕΝ 11258/2017 (ΦΕΚ 873/Β/16-03-2017) (σημειώνεται ότι θα ακολουθήσει και για τη ΣΜΠΕ του ΠεΣΠΚΑ διαβούλευση σύμφωνα με την ΥΑ ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/2006 (ΦΕΚ 1225/Β/5-9-2006) όπως τροποποιήθηκε από την ΥΑ οικ. 40238/2017 (ΦΕΚ 3759/Β/25-10-2017)).
- Το ΠεΣΠΚΑ Κρήτης διαβιβάστηκε στη Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας του Αέρα του ΥΠΕΝ (Α.Π. 133411/24-05-2021) προκειμένου να πραγματοποιηθεί έλεγχος της συμβατότητάς του με την Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή. Η ΔΚΑΠΑ/ΥΠΕΝ γνωμοδότησε θετικά (Α.Π. ΥΠΕΝ/ΔΚΑΠΑ/50059/1046/19-08-2021) και οι απόψεις που εκφράσθηκαν, ενσωματώθηκαν στη συνέχεια στο Σχέδιο.
- Παράλληλα, στις 07/06/2021 (Α.Π. 165673/07-06-2021), το ΠεΣΠΚΑ Κρήτης διαβιβάστηκε για γνωμοδότηση προς την Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης της Περιφέρειας Κρήτης. Σε τακτική συνεδρίαση της ΠΕΔ (Α.Π. 205098/12-07-2021) που πραγματοποιήθηκε μέσω τηλεδιάσκεψης, η Επιτροπή γνωμοδότησε θετικά επί του Σχεδίου.
- Στη συνέχεια η ΣΜΠΕ του ΠεΣΠΚΑ Κρήτης διαβιβάστηκε στη Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του ΥΠΕΝ (Α.Π. 269435/13-9-2021) και μετά από έλεγχο πληρότητας που πραγματοποιήθηκε και σχετικές συμπληρώσεις, διαβιβάστηκε προς διαβούλευση σε όλους τους αρμόδιους φορείς και δημοσιοποιήθηκε προς διαβούλευση στο διαδίκτυο για το ενδιαφερόμενο κοινό.
- Η Επιτροπή Περιβάλλοντος και Χωροταξίας του Περιφερειακού Συμβουλίου Κρήτης, συνεδρίασε στις 04-05-2022 και γνωμοδότησε θετικά επί της ΣΜΠΕ του ΠεΣΠΚΑ. Στη συνέχεια, μετά από την παραλαβή των γνωμοδοτήσεων από όλους τους φορείς και ενδιαφερόμενους πολίτες, η ΔΙΠΑ/ΥΠΕΝ εξέδωσε Απόφαση Περιβαλλοντικής Έγκρισης του Περιφερειακού Σχεδίου Προσαρμογής στην

Κλιματική Αλλαγή, κατόπιν αξιολόγησης της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Α.Π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/73137/4993/13-07-2022).

Επόμενο και τελικό βήμα, αποτελεί η έγκριση του ΠεΣΠΚΑ Κρήτης, μετά την ολοκλήρωση του συνόλου των παραπάνω διαδικασιών θεσμοθέτησης.

Η ΣΜΠΕ ΤΟΥ ΠΕΣΠΚΑ

Η Απόφαση έγκρισης της ΣΜΠΕ θέτει όρους, περιορισμούς και κατευθύνσεις, που θα πρέπει να τηρούνται κατά την εξειδίκευση, έγκριση και υλοποίηση του σχεδίου, με μέριμνα της Αρχής Σχεδιασμού.

Το σχέδιο ΠΕΣΠΚΑ είναι πλήρως εναρμονισμένο με την Απόφαση έγκρισης της ΣΜΠΕ του ΠΕΣΠΚΑ Κρήτης (9 σχετικό).

Επισημαίνουμε ενδεικτικά τον όρο 9.4 σύμφωνα με τον οποίο: «..... πριν από την υλοποίηση έργων και δραστηριοτήτων κατά τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησής τους θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι όροι, οι περιορισμοί και κατευθύνσεις της Απόφασης έγκρισης της ΣΜΠΕ του Σχεδίου ΠΕΣΠΚΑ».

Επίσης σύμφωνα με τον όρο 9.5 «κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση των επιμέρους έργων, θα πρέπει να αξιολογείται η ευπάθειά τους στην κλιματική αλλαγή και όπου απαιτείται να προτείνονται κατάλληλα μέτρα μείωσης της ευπάθειας και αύξησης της προσαρμοστικής ικανότητας (βάσει και των προβλεπόμενων στην Οδηγία 2014/52/ΕΕ με την οποία εναρμονίστηκε η Ελληνική νομοθεσία). Επίσης, να αξιολογείται η επίτευξη ή μη ενίσχυσης της ανθεκτικότητας και περιορισμού της τρωτότητας σε όλους τους τομείς της οικονομίας, του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, οι επιπτώσεις τους στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και να ληφθούν μέτρα για τον περιορισμό των εκπομπών ή/και την αύξηση της απορρόφησής τους».

ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΠΕΣΠΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Επισημαίνουμε ότι το ΠΕΣΠΚΑ θα αποτελέσει οδηγό για την Περιφέρεια και θα επιτρέψει στους αρμόδιους φορείς την προπαρασκευή και ωρίμανση όλων των έργων, τα οποία σχετίζονται με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, για την επιτυχή ένταξή τους σε χρηματοδότηση κατά τη νέα προγραμματική περίοδο.

Στο παράρτημα ακολουθεί το παραδοτέο 8 που αποτελεί συγκεντρωτικά το σύνολο της μελέτης του ΠΕΣΠΚΑ και περιλαμβάνει στο κεφάλαιο 5 τον πίνακα των προτεινόμενων δράσεων και μέτρων.

Με βάση όλα τα παραπάνω **ε ι σ η γ ο ύ μ α σ τ ε:**

την έγκριση του «Περιφερειακού Σχεδίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή της Περιφέρειας Κρήτης».

6. Την εισήγηση της κ. **Καργάκη Ελένης** προϊσταμένης τμήματος Κλιματικής Αλλαγής και Ενεργειακού σχεδιασμού της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ, ΠΚ
7. Την παρουσίαση του σχεδίου από τον κ. **Τσοπανίδη Χρήστο** εκπρόσωπο κοινοπραξίας ENVIROPLAN και ADENS AE,
8. Την παρουσίαση του σχεδίου από τον κ.. **Σακαλή Αντώνιο** μελετητή εταιρίας ENVIROPLAN
9. Την τοποθέτηση της κ. **Κασωτάκη Μαρίας** προϊσταμένης Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης ΠΚ.
10. Την εισήγηση του κ. **Ξυλούρη Νικόλαου**, Αντιπεριφερειάρχη Περιβάλλοντος ΠΚ με την οποία μεταξύ άλλων ανέφερε: «εισηγούμαι στο Περιφερειακό Συμβούλιο να εγκρίνει το «Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή της Περιφέρειας Κρήτης» όπως αποτυπώνεται στο Παραδοτέο 8 (Ενιαίο ΠΕΣΠΚΑ) που συνοδεύει την εισήγηση στο παράρτημα, καθώς και τη σύσταση Περιφερειακής Επιτροπής Αντιμετώπισης Κλιματικής Αλλαγής (ΠΕΑΚΑ), που προτείνεται στο κεφάλαιο 11.2 του Σχεδίου.
11. **Τις απόψεις του Προέδρου και των μελών του Περιφερειακού Συμβουλίου.**

Ύστερα από διαλογική συζήτηση

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Α. Εγκρίνει το «Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή της Περιφέρειας Κρήτης», σε ορθή επανάληψη το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης και τη σύσταση της Περιφερειακής Επιτροπής Αντιμετώπισης Κλιματικής Αλλαγής (ΠΕΑΚΑ) σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας απόφασης.

Στην παρούσα απόφαση **ψήφισαν κατά** οι περιφερειακοί σύμβουλοι κ.κ.

α) Μανουσάκης Νικόλαος, Μαρινάκης Αλέξανδρος, Χουστούλακη Γενοβέφα, οι οποίοι ανέφεραν:

«Καταψηφίζουμε το «Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή», όχι γιατί αμφισβητούμε τα επιστημονικά στοιχεία της μελέτης, αλλά με κριτήριο το σκεπτικό του σχεδίου αυτού, που καθορίζεται με βάση τους στόχους της ευρωπαϊκής «πράσινης συμφωνίας» και της σχετικής ευρωπαϊκής στρατηγικής.

Με τη συζήτηση για την κλιματική αλλαγή, γίνεται προσπάθεια να περάσει ως αντίληψη στους εργαζόμενους το ζήτημα της «ατομικής ευθύνης», όπως και η φιλοσοφία της αντιλαϊκής, βαθιά ταξικής αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει», για το παραπέρα χαράτσωμα των εργαζομένων μέσα από την προώθηση των περιβαλλοντικών φόρων, καταψηφίζουμε γιατί δεν θέλουμε να συμβάλουμε στην υλοποίηση σχεδίων που έχουν αντιλαϊκό χαρακτήρα»,

β) Κριτωτάκης Μιχαήλ για τους λόγους που ανέφερε και καταγράφηκαν στα πρακτικά

Αφού συντάχθηκε το παρόν υπογράφεται ως παρακάτω:
Ηράκλειο, **06-09-2022**

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Π.Σ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΠΑΥΛΟΣ ΜΠΑΡΙΤΑΚΗΣ

ΜΗΛΑΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ